

Yhteenveto

Palveluväylän viitearkkitehtuurin päivitys

Lausunnonantajan saate

Lausunnonantajia: 1 ▼

Yleiset kommentit palveluväylän viitearkkitehtuuriin ja sen dokumentteihin

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

Palveluväylän viitearkkitehtuuri on kattava ja pääosin ymmärrettävä yleistason kuvaus kansallisen palveluväylän konseptista ja rakenteesta.

Palveluväylän yhteenvetodokumentti (Liite 2) on selkein ja ymmärrettävin viitearkkitehtuurin sisältämistä dokumenteista. Itse kuvausdokumentti (Palveluväylän viitearkkitehtuuri) on kattava, mutta ei yhtä selkeä ja yhtenäinen kuin yhteenvetodokumentti. Osa kuvausdokumentin sisällöstä ei myöskään ole linjassa viitearkkitehtuurin tason ja rajausten kanssa. Palveluväylän yhteenvetokuvan (Liite 3) painotukset ja esille nostetut asiat poikkeavat kuvausdokumenttien tasosta ja linjasta.

Palveluväylän viitearkkitehtuurin ja sen dokumenttien hyväksyntä *

- Hyväksytään ilman muutoksia
- Hyväksytään muutoksin (vaaditut muutokset on kuvattu tässä lausunnossa)
- Vastustetaan, perustelut

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

Hyväksytään muutoksin (vaaditut muutokset on kuvattu tässä lausunnossa)

Kommentit Palveluväylän viitearkkitehtuurin kuvaukseen

Lausunnonantajia: 1 ▼

Palveluväylän viitearkkitehtuurin kuvausdokumentti on ymmärrettävä

- Kyllä
- Ei

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

Kyllä

Oman organisaationi kannalta palveluväylän viitearkkitehtuuri

- ☐ on hyödyllinen
- ☐ on jonkin verran hyödyllinen
- ☐ ei ole hyödyllinen

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

on hyödyllinen

Palveluväylän viitearkkitehtuurissa esitetty vyöhykemalli on kuvattu ymmärrettävästi

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

Ei

Oman organisaationi kannalta esitetty vyöhykemalli

- ☐ on toteuttamiskelpoinen
- ☐ on vaikea toteuttaa, miksi?

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

on toteuttamiskelpoinen

Muita kommentteja ja huomioita vyöhykemalliin liittyen

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

Vyöhykemalli on ymmärrettävissä, joskaan sitä ei terminä ole dokumenteissa avattu. Terminologiassa ja kuvauksissa pääpaino on vyöhykeväylissä. Vyöhykemallia voisi tuoda esiin myös konseptitasolla ja havainnollistaa sitä esim. kuvausdokumentin 6.3. luvun (sivu 37) ja yhteenvedon 2 luvun (sivu 5) kuvia hyödyntämällä.

Kommentit ja huomiot kuvaus-dokumentin kappaleisiin 1 Johdanto, 2 Kokonaisarkkitehtuurimenetelmän hyödyntäminen ja 3 Periaatetason arkkitehtuurikuvaukset (sisältäen viittaukset tekstiin)

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

Luku 1.1:

- Tiivistelmäkuvaus -> tarkoittanee viitearkkitehtuurin yhteenvetoa.

Luku 1.3:

- Kuva: Perustietovarannot -> Perustietovarantojen sisältöpalvelut
- Kuva: Ihmiset -> Henkilöt

Luku 1.4 (sekä luku 5.1, sivu 25 / koko dokumentti):

- Termien käytön tarkistus ja täsmennys ainakin seuraavien termien osalta: Julkinen palveluväylä, Julkinen vyöhykeväylä, Palveluväylä, Julkinen väylä (s. 9)
- Liityntäpistettä ei ole käsitteistössä (s. 24-) muutoin kuin vyöhykkeen liityntäpisteenä. Tulisiko liityntäpiste selventää itsenäisenä käsitteenä olla, koska muitakin liityntäpisteitä on.
- Vyöhykemallin voisi ottaa mukaan terminologiaan.

Luku 3:

- sivu 7: tietovarantoihin -> tietosisältöpalveluihin (TAIKKA tietovarantopalveluihin)

Luku 3.1., 3.3.:

- Taulukot on sellaisenaan kopioitu liitteestä 1. Onko tarkoituksenmukaista?

Luku 3.3.:

- Velvoittavuus-sarakkeen kuvauslauseen Kyseisessä ja kyseisen -termit menevät sekaisin.
- digitoituja - kuulostaa vanhanaikaiselta. Esim. paikkatietojen osalta digitointi tarkoittaa paperisen kartan muuttamista digitaaliseksi.
- Termi tietolähde: Ehdotamme, ettei ko. termiä käytetä, koska se viittaa liiaksi tietojärjestelmissä oleviin toteutuksiin ja yleensä koodistoihin merkityksessä, jossa kerrotaan, mistä tieto on peräisin. Korvaava sana on kussakin kohdassa erikseen tarkoituksen mukaan, esim. tietovaranto, tietosisältö jne. (esiintyy muuallakin dokumentissa)
- Kiinteistötietojärjestelmän kuvaus ja keskeinen tietosisältö: Kiinteistötietojärjestelmä muodostuu 1) kiinteistörekisteristä, 2) lainhuuto- ja kiinnitysrekisteristä sekä 3) eräistä muista säädösten mukaisista kiinteistötietojärjestelmän tiedoista.

Luku 3.4.:

- kokonaisuuden, jonka kautta organisaatioiden tietoaaineistoja voidaan jakaa ja hyödyntää -> kokonaisuuden, jonka palveluiden kautta organisaatioiden tietoaaineistojen tietoja voidaan jakaa ja hyödyntää
- niiden tarjoamia tietojälähteitä -> niiden tarjoamia tietoja
- julkaista tietovarantojaan -> palvelujaan (TAIKKA OIKEAMMIN sisältöpalvelujaan)
- kytkeytyvät -> liittyvät (koko dokumentti)
- tietotuotemäärityt (TAIKKA tarjoamien tietojen rajapintamäärityt)
- eri suojaustason tietoaaineistojen välittäminen -> eri suojaustason tietojen välittäminen
- Palveluiden tietosisältöä voidaan rikastaa myös palveluväylän ulkopuolelta tulevalle informaatiolla, esim. avoimen datan palveluilla. -> Uudet palvelut voivat tarjota tietosisältöä, joka osittain koostuu

myös palveluväylän ulkopuolelta tulevasta informaatiosta jne.

- termi kytkentäpiste: Ei löydy muualta dokumentista.

Luku 3.6.:

- Toteutettavien palveluiden vaiko Kytkeväiden palveluiden?

Luku 3.7.:

- koko luku: julkinen palveluväylä <> julkinen väylä (käytetään sekaisin koko dokumentissa)
- vyöhyke <> vyöhykewäylä? Pitäisikö myös vyöhyke lisätä käsitteisiin?
- tietokanta -> tietojärjestelmä

Kommentit ja huomiot kuvaus-dokumentin kappaleeseen 4 Toiminta-arkkitehtuurin arkkitehtuurikuvaukset (sisältäen viittaukset tekstiin)

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

Luku 4.1.:

- palvelujen tarjoamia tietojavarantoja -> niiden tarjoamia tietoja.
- perustuu aina tarjoajan ja hyödyntäjän -> perustuu aina palvelun tarjoajan ja palvelun hyödyntäjän.
- Kansallinen palveluarkkitehtuuri kuvaa palveluiden tarjoamiseen liittyvät tietovarannot ja tietojärjestelmät laajemmin. Mitä tarkoittaa?

Luku 4.2.:

- joka hyödyntää yleispalvelua, kuten väestötietojärjestelmää -> joka hyödyntää väestötietojärjestelmän tietoja tarjoavaa yleispalvelua
- väestötietojärjestelmää hyödyntäjien käyttöön. -> väestötietojärjestelmän tietoja tarjoavia palveluja hyödyntäjien käyttöön.
- sivun 18 kuva: Kansalainen voi (3. sektorin edustajana) olla myös palvelun hyödyntäjä ja tarjoaja.
- sivun 18 kuva: tietovarantoja -> tietosisältöpalveluja
- Käsite/termiluettelossa, Luku 5.1, sivu 25, Palvelun tarjoaja ja hyödyntäjä on kuvattu liiketoimintasovelluksiksi (tässä on ristiriita sidosryhmien kanssa). Muualla dokumentissa näitä termejä on käytetty sidosryhminä (toimijoina).
- kytkeytyvä toimija -> liittyvä toimija, omistajien -> tarjoajien, kytkeytyvä organisaatio-> liittyvä organisaatio, tuottavaa palvelua -> tarjottavaa palvelua.
- sivun 19 (kuva ja teksti): Kansalliset perustietovarannot -> Kansallisten perustietovarantojen sisältöpalvelut (myös luvussa 4.3)

Luku 4.3:

- Lauseen loppuosa ei ole ymmärrettävä: Julkinen palveluväylä on tiedonvälityskokonaisuus, joka itsessään ei tarjoa uusia tietoja palvelujen käytettäviksi eikä tarjoa olemassa olevien tietolähteiden avulla uusia palveluja.
- kansallisten tietovarantojen ja palvelujen -> kansallisten tietovarantojen sisältöpalvelujen
- eri järjestelmiin tallennettuja tietoja -> eri palvelujen tarjoamia tietoja

Luku 4.4.:

- sivu 23: Onko lause jäänyt kesken: voidaan jakaa henkilörooleihin seuraavasti:

Luku 4.5.1

- Ensimmäisessä kappaleessa puhutaan liittymisestä, mutta kuvassa on terminä kytkeytyminen.

Kolmannessa kappaleessa mainitaan kytkeytyminen. Kuvassa palvelun tarjoajat on nyt sovellus eikä siis toimija. Korjattava terminologia.

Kommentit ja huomiot kuvaus-dokumentin kappaleeseen 5 Tietoarkkitehtuurin arkkitehtuurikuvaukset (sisältäen viittaukset tekstiin)

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

Luku 5.1.:

- Mitä tarkoittaa: Kansallinen palveluarkkitehtuuri kattaa laajasti kansalliset tietovarannot
- Käsittämätön lause: Tiedon tarjoajista keskeisimmät ovat perustietovarannot, mutta joukossa on myös muita julkisia ja yksityisiä tietovarantoja.
- Lisäys käsitteistöön: Sisältöpalvelut. Selitys: Rajapintapalvelu, joka tarjoaa tietoa asiakassovellusten käyttöön (lähde Perustietovarantojen viitearkkitehtuuri, s. 7)
- Myös vyöhykemallin voisi sisällyttää käsitteisiin/termeihin.

Luku 5.2.:

- Kuva on hankalasti ymmärrettävissä.

Luku 5.2.1:

- sivu 27: Tarkoitetaanko palvelun tuottajalla tässä palvelun hyödyntäjää?: Julkisen palveluväylän käyttöä varten sekä palvelun tarjoajan että palvelun tuottajan...

Luku 5.3.1:

- sivu 28: Palvelun tuottaja -> palvelun tarjoaja
- sivu 29: Otsikko tulisi muuttaa: Palveluiden tietomalli -> Palveluiden tarjoamat tietotuotteet
- sivu 29: Palveluiden tietomallin määrittelee ja tuottaa -> Palveluissa tarjottavien tietotuotteiden määrittelyn tuottaa...
- sivu 29: ... palveluiden kuvaukset... -> ...palveluiden tietotuotteiden kuvaukset
- sivu 29: Palvelun tietomalli... -> Palvelussa tarjottavien tietotuotteiden pohjana oleva tietomalli...

Luku 5.4:

- sivu 29: Otsikko tulisi muuttaa: Palveluiden tietomalli -> Palveluiden tarjoamat tietotuotteet
- sivu 29: Palveluiden tietomallin määrittelee ja tuottaa -> Palveluissa tarjottavien tietotuotteiden määrittelyn tuottaa...
- sivu 29: ... palveluiden kuvaukset... -> ...palveluiden tietotuotteiden kuvaukset
- sivu 29: Palvelun tietomalli... -> Palvelussa olevien tietotuotteiden pohjana oleva tietomalli...
- sivu 30: Julkaistessaan tietoa palveluna kansalliseen väylään on -> Julkaistessaan tietotuotteita kansalliseen palveluväylään kytkeytyssä palvelussa on
- sivu 30: Palvelun tarjoaja julkaisee palvelukuvauksensa -> Palvelun tarjoaja julkaisee palvelunsa tietotuotekuvaukset
- sivu 30: Palvelun hyödyntäjä toteuttaa oman rajapintansa rajapintakuvausten mukaisesti. -> Palvelun hyödyntäjä osaa toteuttaa sovelluksensa lukemaan tietotuotteen sisältöä tietotuotekuvauksen perusteella.

Luku 5.5.:

- Kuuluuko organisaatioiden omien tai sidosryhmiensä välisten "palvelurekisterien" (palvelukatalogien?) kuvaaminen tähän dokumenttiin?
- Jos luku säilytetään, otsikko tulisi muuttaa: Palveluiden julkaisu -> Ohjeita palveluiden ja

tietotuotteiden julkaisuun

- Kuvassa sivulla 32 on mainittu lisäksi liittymärekisteri. Mikä se on?

Luku 5.6:

- sivu 32: palvelun tuottajan -> palvelun tarjoajan
- sivu 32: Samaa tietoa voidaan siis eri muodoissa -> Samaa tietoa voidaan siis eri tietotuotteina

Kommentit ja huomiot kuvaus-dokumentin kappaleeseen 6 Tietojärjestelmäarkkitehtuurin kuvaukset (sisältäen viittaukset tekstiin)

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

Luku 6:

- sivu 34: Linjaukset kohdassa: Palvelut tulee olla löydettävissä ja niiden rajapinnat ja kuvaukset tulee olla tuotettuna ja saatettuna palvelun hyödyntäjien saataville. Tulisi olla: Palvelut tulee olla löydettävissä ja niiden tarjoamien tietotuotteiden kuvaukset tulee olla palvelun hyödyntäjien saatavilla.

Luku 6.1:

- kuva: Miten kansallisen palveluväylän tarjoamat palvelut erottuvat kuvasta? Niiden sanotaan olevan sinisellä reunustettuja, mutta kuvassa esim. sääntökone näyttää siniseltä - siis mitkä kuuluu ja mitkä ei? Ja mitä on vihreä?

Luku 6.2:

- sivu 35: Kansallinen palveluväylä voi -> Kansallisen palveluväylän avulla voi
- sivun 35 kuva: palveluita ja tietolähteitä -> palveluita ja niiden tarjoamia tietoja
- sivun 35 kuva: Tietolähteet -> Tietosisältöpalvelut
- sivun 35 kuva: Yleiset tietolähteet jne. -> Tietovarannot, joiden tietoja voidaan hyödyntää tietosisältöpalvelujen avulla muissa palveluissa.
- sivun 36: Tietolähteet -> Tietovarannot
- sivu 36: tietolähteitä -> tietovarantoja
- sivu 36: Maanmittauslaitoksen ja Geodeettisen laitoksen -> Maanmittauslaitoksen
- sivu 37: Yllä lueteltujen julkisen hallinnon perustietovarantojen lisäksi tietolähteiksi voidaan luonnollisesti kytketä muita julkisen hallinnon ja yksityisen sektorin sekä kolmannen sektorin tietovarantoja. Tulisi olla: Yllä lueteltujen julkisen hallinnon perustietovarantojen sisältöpalvelujen lisäksi sisältöpalveluja voidaan tuottaa muista julkisen hallinnon ja yksityisen sektorin sekä kolmannen sektorin tietovarannoista.
- sivu 37: tietovarantojen -> sisältöpalvelujen
- sivu 37: tietovarantoja -> sisältöpalveluiden tarjoamia tietoja

Kommentit ja huomiot kuvaus-dokumentin kappaleeseen 7 Teknologia-arkkitehtuurin kuvaukset (sisältäen viittaukset tekstiin)

Kommentit Kokonaisarkkitehtuuritaulukoihin (Liite 1)

Lausunnonantajia: 1 ▼

Kokonaisarkkitehtuuritaulukot ovat ymmärrettäviä

☐ Kyllä

☐ Ei

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

Kyllä

Kokonaisarkkitehtuuritaulukot ovat hyödyllisiä

☐ Kyllä

☐ Ei

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

Kyllä

Kommentit ja huomiot Kokonaisarkkitehtuuritaulukoihin sisältäen viittaukset taulukko kohtiin

Kommentit Viitearkkitehtuurin yhteenveto-dokumenttiin (liite 2)

Lausunnonantaja: 1

Palveluväylän yhteenvetodokumentti on ymmärrettävä

☐ Kyllä

☐ Vastausvaihtoehto

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

Kyllä

Palveluväylän yhteenvetodokumentti on hyödyllinen

☐ Kyllä

☐ Vastausvaihtoehto

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

Kyllä

Kommentit ja huomiot Yhteenveto-dokumenttiin (sisältäen viittaukset tekstiin)

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

Tämä dokumentti on selkeästi ja suurimmalta osin ymmärrettävästi kirjoitettu.

- Sivun 2 lopussa mainitaan toimeenpanosuunnitelman sisältyvän tähän dokumentaatioon, mutta lausuntopalvelun johdannossa nimenomaan kerrotaan toimeenpanoon liittyvien dokumenttien puuttuvan.
- Sivulla 4 kerrotaan palvelun tarjoajan ja hyödyntäjän tekevän keskenään sopimuksen. Käsitteistön perusteella puhutaan siis palvelusopimuksesta.
- Sivun 5 lopussa termi tietolähde tarkoittanee oikeastaan tietoaaineistoa.
- Sivulla 7 on kahdessa kohdassa "palveluita, kuten tietovarantoja" -> sisältöpalveluja.
- Sivulla 7 esitetään kansallisen palveluväylän suunnitteluperiaatteita ja vaatimuksia. Miksi ensimmäinen periaate on nostettu yhteenvetokuvan tekstiksi, kun ko. lause edustaa enemmän tavoitetta?

Kommentit Viitearkkitehtuurin yhteenvetokuvaan (Liite 3)

Lausunnonantajia: 1 ▼

Palveluväylän yhteenvetokuva on ymmärrettävä

☐ Kyllä

☐ Ei

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

Ei

Palveluväylän yhteenvetokuva on hyödyllinen

☐ Kyllä

☐ Vastausvaihtoehto

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

Vastausvaihtoehto

Kommentit ja huomiot Yhteenvetokuvaan (sisältäen viittaukset tekstiin)

Maanmittauslaitos Mml Kirjaamo

28.8.2015

Yhteenvetodokumentin ja yhteenvetokuvan tulisi olla sisällöllisesti linjassa toistensa kanssa. Tämä ei nyt toteudu. Yhteenvetokuvassa on mukana myös aika paljon toteutusta dokumentin kuvatessa viitearkkitehtuuria.

Koko yhteenvetokuva tarvitsee otsikon (Kansallisen palveluväylän viitearkkitehtuurin yhteenvetokuva) sekä päiväyksen ym. viitteet.

Ensimmäisessä kappaleessa Kansallista palveluväylää kuvaava virke (integraatioalustojen muodostama kokonaisuus) ei ole kovin ymmärrettävä. Mm. integraatioalustasta puhutaan vasta päädokumentin teknologia -osuudessa s.43. Parempi virke löytyy päädokumentin kohdasta 4.1 Konsepti, s.17. Ehdotus:

Kansallinen palveluväylä on hajautettujen palveluiden muodostama kokonaisuus, jossa noudatetaan yhteisesti sovittuja toimintamalleja sopimusten ja viestien vaihdon osalta. Palveluiden hyödyntäminen perustuu aina tarjoajan ja hyödyntäjän väliseen sopimukseen.

Toisessa kappaleessa puhutaan kytkeytymisestä tietovarantoihin, tulisi olla sisältöpalveluihin. Toisaalta tämä virke on yhteenvetodokumentin (s. 7) mukaan suunnitteluperiaate ja vaatimus eikä siten kuvaa palveluväylää. Ehdotus on, että tämä kappale korvataan yhteenvetodokumentin sivun 2 kolmannen kappaleen ajatuksilla.

Kohde:

- organisaatioiden tietojen -> organisaatioiden väliseen tietojen

Aikataulu:

- Miksi menneen ajan verbit ovat perusmuodossa, mutta tulevien vuosien verbi on menneessä ajassa?

Keskeiset linjaukset:

- Kahdenvälinen sopimussuhde on saatava näkymään keskeisissä linjauksissa (ellei tätä tekstiä lisätä muualle yhteenvetokuvaan). Ehdotus lisättäväksi linjaustekstiin, s. 17 linjauksista: Palveluväylän kautta hyödynnettävän palvelun edellytyksenä on sopimukseen perustuva suhde palvelun tarjoajan ja hyödyntäjän välillä.

Perusrakenne-kuva:

- Kuvan tekstit ovat liian pienet.
- Käytetty rajapinta, tulee olla Käytetty rajapintapalvelu
- Tarjottu rajapinta, tulee olla Tarjottu rajapintapalvelu

Iso kuva:

- Kuvasta puuttuu otsikko. Lisättävä.
- Kuva tulisi päivittää viitearkkitehtuurin mukaiseksi mm. käsitteistön osalta: x-Road osuus, Tiedon tarjoaja/ hyödyntäjä -> Palvelun tarjoaja/hyödyntäjä (kuten dokumentissa)

[Mene edelliselle sivulle](#)